

GETTY

El silenci i la lluita dels perdedors solitaris

DAVID VIDAL

Els nens dels Wallace, la Joy Rae i el Richie, vestits amb roba dels serveis socials que els va gran, pudents, apallissats per altres nens de l'escola i també per son oncle, un borratxo acollit al remolc nauseabund on viuen, protagonitzen només una de les històries de la novel·la coral de Kent Haruf (1943-2014) *Capvespre*, però són un bon exemple del que l'autor nord-americà pretén. A *Capvespre* retrobem l'atmosfera del poble silenciós de la plana, Holt, on el cli-

ma dur esculpeix persones cantelludes, lluitadors solitaris que han perdut o que comencen a relliscar pel pendent.

Hi trobem una dona abandonada que cau a pes en l'alcoholisme, un ancià a qui se li mor el germà amb qui ho compartia tot o una parella d'obesos que viuen dels xecs dels serveis socials. A aquesta esllavissada a càmera lenta dels adults erràtics hi accedim des de la mirada dels nens. D'en DJ, que des de la misèria i la solitud té cura de son avi amb una responsabilitat impròpia, o de la Dena, que construeix en un cobert del carreró un refugi on s'escapa de l'alco-

CAPVESPRE
KENT HARUF
EDICIONS DEL PERISCOPI
TRADUCCIÓ DE MARTA PERA CUCURELL
386 PÀG. / 19,90 €

holisme de la mare. O de la ja anomenada Joy Rae, que té la minúscula habitació del remolc endreçada i neta, preservada com una província d'esperança.

Però no sabem si això és ben bé esperança, perquè intuïm que tots relliscaran per aquest pla inclinat que els suposa la vida, tard o d'hora; com va escriure Gay Talese: "Tots som perdedors, només és una qüestió de temps". Però no detectem cap victimisme en els personatges, ni cap paternalisme en la veu relatora. Kent Haruf narra des d'un silenci respectuós: sentim com xiula aquest silenci, mentre el vell McPherson observa

el llit buit de son germà i s'alcen amb el vent els bramuls dels vedells separats de les mares; el sentim a les tavernes on els borratxos celebren el Nadal mentre sona Elvis i morregen ampolles de whisky barat imaginant-se un camí de redempció.

Lirisme i quotidianitat

Capvespre –publicada en anglès el 2004– continua l'exploració sobre la solitud i la família que es va encetar a *Cançó de la plana*, del 1999, que Periscopi va traduir al català el 2017, en l'anomenada *Trilogia de Holt*, un poblet imaginari de l'est de Colorado, d'on era originari Haruf. L'autor, finalista del National Book Award per *Cançó de la plana*, va morir el 2014, tot just havent enllestit *Nosaltres en la nit* (Angle, 2017), publicada pòstumament.

En el seu treball s'articula un lirisme descarnat com el de Cormac McCarthy i una atenció als minúsculs moviments del quotidià que evoca els relats de John Cheever o Raymond Carver. Cultiva, doncs, un estil eixut però molt gràfic, que descansa en l'escena construïda sobre el detall revelador i l'oïda infal·lible per al diàleg concís. Hi ha, també, alguna cosa del Sherwood Anderson de *Winesburg Ohio* –disponible en català a Viena– en el Haruf que ens fa passejar per les nits nevades de Holt mentre tafanegem la vida dels personatges del poblet a l'hospital, a la presó, a la casa del mestre o a les granges que hi ha més enllà de Main Street, passades les sitges. I en la relació dels dos avis germans hi bateja una tendresa que recorda la Carson McCullers d'*El cor és un caçador solitari* (L'Altra, 2017).

En aquest pla de cel clar i vent, la gent endurida passa per dies cruels però no se'n queixa. I hi ha una estranya bellesa en aquesta fragilitat humana en aquestes vides d'esforç sostingut, que ens captura. Quan una cosa acaba, una altra comença. "No té cap importància si ens agrada o no –els diu als seus fills un dels personatges–, i no cal que ens agradi, però ho heu d'entendre: les coses són així". ♦♦